

Passend Onderwijs

NIEUWSBRIEF

Regio Breda, Oosterhout,
Etten-Leur
voor PO, VO en REC

Maakt het VO zijn onderwijs passend?

Het antwoord op die vraag is duidelijk: we zullen wel moeten!

We zijn op zoek gegaan naar plaatsen waar het Voortgezet Onderwijs het onderwijs passend moet maken. Daar hebben we de vraag gesteld: Hoe doe je dat? Drie VMBO scholen die te maken hebben met veel zij-instroom zijn bevroegd en we zijn op bezoek geweest bij [De Rebound](#).

Bij de Rebound komen leerlingen terecht die voor een periode van maximaal dertien weken uit de school worden geplaatst. Er is altijd een **veiligheidsaspect** dat meespeelt bij het besluit van de school om hiertoe over te gaan. Bovendien moet het duidelijk zijn dat de maatregel kan leiden tot rust en ruimte om na een kort maar intensief begeleidingstraject weer terug te keren naar de eigen school.

De plaatsing op de Rebound wordt op die manier een **uitbreiding van de interne zorgstructuur** van de VO school.

De zij-instroom in het VMBO is een ander voorbeeld van het passend maken van het onderwijs.

Een leerling die ergens halverwege het traject er op een VMBO achter komt dat hij eigenlijk een richting wil kiezen die niet wordt aangeboden op de school waar hij zit, stapt over. Meestal gaat het hierbij om een goed onderbouwde **overstap**, een gemotiveerde leerling die weet wat hij kiest en daar voor gaat. Voor hem of haar hoeft meestal niet veel passend gemaakt te worden.

Hoe pak je het onderwijs voor die leerling aan die door onvoldoende resultaat moet afstromen naar het VMBO?

DE REBOUND

In gesprek met Manon Hendriks en Judith Peters van de Rebound.

De Rebound wordt gezien als een uitbreiding van de interne zorgstructuur van de scholen van RSV Breda e.o.

De medewerkers van de Rebound werken dertien weken met de leerlingen, die daarna weer terugkeren naar de eigen school. De Rebound moet daarom tempo maken, de leerling is er immers maar maximaal dertien weken. Na acht tot negen weken moet het terugkeertraject naar de eigen school al weer worden ingezet.

Aan Manon Hendriks en Judith Peters van De Rebound hebben we de volgende vraag voorgelegd.

"Hoe maakt de Rebound het onderwijs voor de leerlingen passend?"

"Hoe niet?" vragen ze. "Het onderwijs is vaak al niet passend voor deze leerlingen als zij bij de Rebound binnenkomen."

De Rebound neemt in principe de manier van onderwijs geven van de school van herkomst over.

Een belangrijke aanpassing: de leerkracht gaat naast de leerling zitten en probeert de leerstijl van de leerling te achterhalen. Hij stemt de manier van leerstof aanbieden af op de leerstijl van de leerling.

Bij vakken die niet vanzelf gaan, wordt waar mogelijk een andere **leerstrategie** aangeleerd. De zwaarte van de vakken wordt voor de leerling gereguleerd, door aanpassingen in het rooster te maken.

Het **zorgaanbod** van de Rebound neemt ongeveer de helft van de lestijd in beslag, een deel daarvan is **groepstraining**.

Daarnaast is er een individueel traject. Leerling en mentor voeren mentorgesprekken, een medewerker van Tender Jeugdzorg doorloopt een traject van **schoolcoaching** met de leerling.

De meeste jongeren die op De Rebound worden geplaatst, hebben moeite hun gevoelens te herkennen en te benoemen. In de groepstraining wordt daarom met een lichte opening, één waarin de leerling gemakkelijk in kan stappen, getracht om bij de **gevoelsbeleving** te komen. Gevoelens herkennen en weten wat die met je doen is van belang om de leerling stapjes te laten zetten in de begeleiding.

De houding van de leraar op De Rebound is **oplossingsgericht**, een passende benadering voor de leerlingen van De Rebound. De leerling gaat aan de gang met zijn persoonlijke leerpunten. Hij stelt zich de vragen: Waar sta ik voor? Wat heb ik nodig om verder te komen? Wat is de volgende stap die ik moet zetten? De leraar coacht de leerling bij het werken naar de gekozen oplossingen.

De medewerkers van De Rebound geven te kennen dat het voorgaande idealistisch klinkt. Zij geven meteen aan dat in de praktijk van alledag niet alles ideaal toegaat. "Wij ontwikkelen ons, dat zal nog verder moeten gaan", aldus Manon Hendriks van De Rebound.

De Rebound maakt onderdeel uit van het voortgezet onderwijs en biedt tijdelijk plaats aan leerlingen met gedragsproblemen voor wie het zorgaanbod op de eigen school niet toereikend is.

De term 'rebound' komt uit de sportwereld en betekent een nieuwe kans om te scoren.

De leerling volgt gedurende drie maanden een niet-vrijblijvend traject op maat. Het traject is erop gericht om motivatie en/of gedrag te veranderen, indien nodig verhoudingen met docenten en medeleerlingen te herstellen, de studiehouding te verbeteren en eventueel opgelopen leerachterstand in te halen.
www.reboundbreda.nl

ZIJ-INSTROMERS IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS

Zij-instromers in het VMBO hebben allemaal een flinke bagage bij zich. Met name in de klassen 2 en 3 vindt veel zij-instroom plaats. Bijna alle kinderen hebben al eerder een schoolkeuze gemaakt die verkeerd is uitgepakt. Dat leidt in veel gevallen tot frustratie en demotivatie en bouwt de leerachterstand, die er in veel gevallen al was, verder uit.

"Hoe maken de ontvangende VMBO scholen het onderwijs aan deze zij-instromers passend?"

Deze vraag leggen we voor aan Henrie van het Hof (Munnikenheidcollege), André van Veen (Van Cooth) en Lianne Janzing (Scala).

Henrie van het Hof van het Munnikenheidcollege: "Kernwoord bij de zij-instromers is communiceren. Dat begint bij een goede communicatie met de school van herkomst. Met de belangrijkste partner in de regio voor wat betreft zij-instroom, de KSE, is een goede communicatie op gang gekomen.

Als je, voorzien van goede informatie, een mentor realistisch en goed onderbouwd kunt informeren over de problemen en over de kansen die er zijn bij een instromende leerling, dan lukt het veelal om hem te laten zien dat de leerling op gegronde argumenten een reële tweede kans verdient."

En dan lukt het traject ook in vrijwel alle gevallen. Het lesprogramma heeft niet zozeer een aanpassing nodig, dat lukt wel.

Bij de meeste zij-instromers spelen gedragsproblemen. Je ziet dat het de **schoolcultuur** is die door de instromers als streng wordt ervaren. "Veel regels", vinden ze. De school steekt de meeste energie bij de opvang van zij-instromers in gedragcorrecties. Vriendelijk, maar duidelijk wordt de leerling geleerd waar de grenzen liggen.

André van Veen van Van Cooth begint het antwoord op de voorgelegde vraag ook met de informatie van de school van herkomst.

Van Cooth

Onderdeel van ROC West-Brabant

"De informatie komt vaak erg laat en is onvolledig," zegt hij. "Als het gaat om de aanpassingen past Van Cooth die ook in het onderwijsprogramma toe. Eerder is gezegd: bij deze groep leerlingen waren vaak al **achterstanden** en ze zijn meestal groter geworden door demotivatie in de eindfase op de school van herkomst."

Van Cooth zet de leerlingen bij de vakken Nederlands, Engels en wiskunde in een groep die eenzelfde gemeten achterstand heeft. Zij worden gemotiveerd om te werken naar een groep met minder achterstand en kunnen daar naar toe overstappen als ze de achterstand voldoende verkleind, misschien zelfs weggewerkt hebben.

Een belangrijke factor bij de **determinatie** in klas 2 is het resultaat van deze inspanningen. Een leerling die door demotivatie achterop is geraakt en die het lukt om de inhaalslag te maken, ziet dat terug in het advies van de school omtrent niveaukeuze eind klas 2 voor het eind-examenprogramma van de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte- of de gemengde leerweg.

Lianne Janzing van Scala geeft aan dat de afstomers vanuit de theoretische leerweg naar de kaderberoepsgerichte leerweg de meeste problemen ondervinden.

Zij moeten wennen aan de twaalf lessen beroepsgerichte vakken. Deze programma's vragen veel zelfstandigheid, de lessen worden veelal in **modules** aangeboden, de leerlingen moeten zelf plannen.

Scala

daar ontdek je 't

Het gaat hier om een vrij groot aantal leerlingen. De school wil niet dat het proces van de zittende groepen verstoord wordt. Deze zij-instromers zijn daarom dit jaar voor het eerst samen in één groep gezet. De mentor van de groep is iemand die ervaring heeft met probleemjongeren.

Daarnaast had de school al een drietal maatregelen in het beleid opgenomen. Er is een uitgebreide **intake**, waarin de leerling en de ouders bevroegd worden over de motivatie voor de keuze van de school en de richting. Verwachtingen worden afgestemd en het perspectief wordt vastgesteld. Openheid en eerlijkheid zijn sleutelwoorden in deze intake.

LWOO leerlingen die achterstanden hebben, krijgen RT voor Nederlands, rekenen, Engels of Frans. De leerkracht van de ISK klas die 'inwoont' bij Scala geeft NT2 lessen. Deze lessen staan open voor de zij-instromers die dat nodig hebben.

LWOO: LeerWeg Ondersteunend Onderwijs
NT2: Nederlands als tweede taal

Het Munnikenheide College, Van Cooth en Scala zijn scholen voor Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs (VMBO). Zij bieden onderwijs aan in vier zgn. leerwegen: basisberoepsgericht, kaderberoepsgericht, de gemengde en de theoretische leerweg.

Het Munnikenheidecollege heeft vestigingen in Etten-Leur en in Rucphen. Het maakt deel uit van Ons Middelbaar Onderwijs (OMO). Van Cooth is in Breda gevestigd en Scala in Teteringen. Beide scholen maken deel uit van ROC West-Brabant.

Voortgang nieuwe koers Passend Onderwijs

25 januari heeft de staatsecretaris van Onderwijs, mevrouw Sharon Dijksma, een brief verstuurd aan de Tweede Kamer.

In deze brief wordt de eerste **uitwerking** van het **nieuwe beleid** voor Passend Onderwijs uiteengezet.

De nieuwe koers heeft veel bijval gekregen, maar roept tegelijkertijd de nodige vragen over de uitwerking op, aldus de staatssecretaris.

Wat de uitwerking van Passend Onderwijs betreft, wordt in de brief o.m. bij de volgende onderwerpen stilgestaan.

- ↪ **Reacties** van de achterban, bestaande uit sector-, vak- en ouderorganisaties.
- ↪ Een eerste uitwerking van de **zorgplicht**, die m.i.v. 1 augustus 2012 moet ingaan.
- ↪ Het **referentiekader** dat eind mei 2010 klaar dient te zijn, opgesteld door de sectororganisaties.
- ↪ De **bekostiging**: de gelden voor extra ondersteuning gaan naar de samenwerkingsverbanden Weer Samen Naar School (WSNS) en het Voortgezet Onderwijs.
- ↪ De **verantwoordelijkheid** voor passend onderwijs die, in de vorm van een zorgplicht, geheel bij de schoolbesturen gelegd wordt.
- ↪ De **kwaliteit** van het onderwijs.
- ↪ De **planning**: er wordt een implementatietraject uitgewerkt om scholen, ouders en samenwerkingsverbanden goed te informeren en voor te bereiden op de invoering van Passend Onderwijs.

Donderdag 11 februari wordt de brief in de Tweede Kamer besproken.

De volledige brief is te lezen op:

www.minocw.nl > onderwijsdossiers > passend onderwijs

Belangrijke data tot augustus 2012 zijn:

- ↪ september 2010: het wetsvoorstel Kwaliteit wordt in behandeling genomen.
- ↪ zomer 2011: het wetsvoorstel Passend Onderwijs wordt in behandeling genomen.
- ↪ 1 augustus 2011: ingangsdatum van de wet Kwaliteit (V)SO.
- ↪ 1 augustus 2012: ingangsdatum wet Passend Onderwijs.

Ook op de website www.passendonderwijs.nl kunt u terecht voor uitgebreide en uiteenlopende informatie.

22, 23 en 24 maart wordt een driedaagse conferentie in Lunteren gehouden getiteld

'Elke leerling telt'

**De conferentie is bestemd voor
leraren, directeuren, coördinatoren,
intern en ambulante begeleiders
en bestuurders
uit het primair, speciaal
en voortgezet onderwijs.**

**Het accent tijdens de conferentie ligt op
taal/lezen, rekenen/wiskunde, Passend
Onderwijs en Opbrengstgericht werken.
Geïnteresseerden kunnen zich voor één,
twee of drie dagen inschrijven.**

Voor het programma en inschrijving:

www.deelnameregistratie.nl
www.conferentielunteren.nl
www.schoolaanzet.nl

**Kopij en reacties kunt u sturen naar:
hans.maas@inos.nl**

**Heeft u een vraag over Passend Onderwijs?
Mail naar het redactieadres.
Wij beantwoorden die graag!**

Deze nieuwsbrief wordt regelmatig in hardcopy verzonden aan alle schoolbesturen en scholen in de regio. Elke editie is te lezen en te downloaden op:
www.OOKbrabant.nl en www.rsvbreda.nl

De redactie behoudt zich het recht voor aangeleverde artikelen niet te plaatsen, in te korten of aan te passen.